

ligge under ham, maatte have anseet for nødvendige; men hvad vi ikke blot vare i Tvivl om, men Nogle af os endogsaa vare overbeviste om, var, at den høitærede Minister saae Sagen saaledes, som om der ikke var Mere at gjøre ved den, end der allerede var gjort og at den maatte ansees for endt med de Oplysninger, der vare blevne os meddeelte. Derfor meente vi, at det var nødvendigt under en anden Form at komme til en Forstaelse med den høitærede Minister, for at saae ham til at erkende, at vor Opfattelse af dette Spørgsmaal er den rigtige, og naaede vi dette i det Væsentlige, saa vare vi ogsaa visse paa at naae det Andet som en Selvsølge, nemlig, at der maatte blive truffet Foranstaltninger, hvorved der skiftedes en bedre Behandling af Soldaterne. Det er nemlig ikke Forespørgernes Hensigt at saae nogen enkelt Mand fremdragen og straffet; tværtimod vilde jeg næsten fraraade dette Skridt; thi det skulde gjøre mig ondt, om en eller anden Mand skulde blive Sonoffer for den Bevægelse, som denne Sag kunde give Anledning til. Om en eller anden ung Mand paa 19 til 20 Aar, som nylig er udgaaet som Corporal fra Elefskolen, eller nylig har faaet sine Distinctioner, skulde have begaaet nogle Feil i den af os antydede Retning, saa kan dette være saameget mere undskyldeligt, som det jo er altfor almindeligt, saa at disse Folk kunne mene, at god Tone fordrer, at de skulde opføre sig saaledes imod Soldaterne, som vi her have anket over, og en saadan Mand vilde saaledes kunne blive straffet for Noget, som han tildeels havde gjort i god Tro. Vi vilde derfor ikke have nogen enkelt Mand fremdragen og straffet, men det er vort Ønske, at den Tone, som nu ofte bruges ved vore Recruters Udbannelse og Ledelse, maatte undergaae en grundig Forandring. Vi have mangfoldige Exempler paa, at Recruten fra Morgen til Aften ofte ikke hører et godt Ord; han hører ofte Vandens og Skældsord, og puffes og stødes; alt Dette er ikke blot imod Reglementerne, men er, troe vi, ogsaa i høi Grad skadelig for Tjenestens eget Lær. Man siger jo vel: „Ja, i den lavere Deel af Befolkningen er der ofte Naahed“. Ja, det kan nok være, at i mange Leire er der Naah-

hed blandt den mere ubemidlede Deel af Befolkningen, iblandt de saakaldte Almuesfolk, baade fra Byerne, og fra Landet; men jeg troer dog, at man tager fejl, naar man aldeles afgjort paastaer, at i denne Klasse, fremfor i andre Samsundsclasser, er Naaheden fortrinsviis tilstede; den kan jo, som vi Alle vide, ofte være forbunden med, hvad vi i anden Henseende kalde den meest udmærkede Dannelse. Tværtimod tør jeg paastaae, at der hos vore Almuesfolk i Almindelighed findes en ikke mindre sædelig Afsor, end i andre Samsundsclasser, og at mangen en ung Mand gaaer til Soldaterstanden fra et Hjem, hvor han endnu aldrig har hørt Andet end gode Ord, og hvor Alt er gaaet til i Kjærlighed; han kan alligevel være en rask og flink Mand, velskiftet til at blive en brav Soldat. Naar nu en saadan ung Mand — og det har ikke truffet sig saa sjældent — kommer ind under saadanne Forhold, som jeg har nævnt, saa bliver hans moralske Følelse saaret fra Morgen til Aften, og for ham er dette Liv noget saa Uvant, noget saa bittert Uvant, at han kun med Græmmelse kan føle sig som Soldat. Naar vi fremføre for den høitagtede Minister denne Sag som en alvorlig Sag, da skeer det mere for saadanne Folks Skyld, end for deres Skyld, hvem Livets Forhold allerede have nødt til at finde sig i Meget af det, der, som jeg har antydet, hydes Soldaten. Man kunde maaskee henvise os til, hvad der foregaaer under lignende Forhold i andre Lande. Det skeer ofte, at man møder med saadanne Henviisninger, og dersom nu dette skee her, saa kunde jeg ganske vist ikke paastaae, at det ikke var ligesaa galt, eller maaskee mere galt i andre Lande; thi jeg kender det ikke, men jeg troer, at selv om man kunde opvise et eller andet Land ikke langt herfra, hvor man behandlede Soldaten ikke bedre, eller endogsaa meget slettere, end man ofte — jeg siger „ofte“; thi jeg gjør gjerne Undtagelser — behandler vore Soldater herhjemme, saa var dermed dog ikke sagt, at vi kunde finde os deri, ligesaa godt som de finde sig deri andetsteds. For det Første ere vi nemlig saa lykkelige, at den Adskillige, som andetsteds kan være meget stor mellem de forskjellige Samsundsclasser, herhjemme, Gud stee